

FÖP LANDSBYGDSCENTRA

ANTAGANDEHANDLING 2010

ANTAGANDE

NORRFJÄRDEN
ROSVIK
HORTLAX
ROKNÄS/SJULNÄS
JÄVRE

ÖP2030

Översiktsplan för Piteå

Piteå kommun

INNEHÅLL

INLEDNING	3
FÖP fördjupar översiktsplaneringen.....	4
Dialog som arbetssätt.....	4
Prioriteringar och genomförande.....	4
Mål FÖP Landsbygdscentra.....	4
GEMENSAMMA riktlinjer och förslag	6
UTGÅNGSPUNKTER Rosvik som ort	9
Rosvik idag.....	10
Social hållbarhet i Rosvik.....	10
Målbild Rosvik.....	11
TEMATISKA riktlinjer och förslag Rosvik	12
Natur & Vatten.....	13
Grönstruktur.....	13
Kultur & Fritid.....	14
Skola.....	15
Vård & Omsorg.....	15
Arbete & Näringsliv.....	15
Kulturmiljö.....	17
Boende & byggande.....	17
Gestaltning.....	19
LIS.....	20
Jordbruksmark.....	20
Rennäringen.....	20
Trafik & Kommunikationer.....	21
Teknisk Infrastruktur.....	22
Klimat och Energi.....	23
HÄNSYN	24
Riksintressen och nationella intressen Rosvik.....	25
KONSEKVENSER Sammanfattning	27
BILAGOR	
1 Rosvik som ort statistik	
2 TEMAKARTOR Rosvik Teckenförklaring.....	
3 MARK_ VATTENANVÄNDNING Karta	
Information FÖP	baksida

Läsanvisning

FÖP Landsbygdscentra är fördjupningar av översiktsplanen ÖP 2030 'Vårt framtida Piteå' antagen av KF 2016. Handlingen 'FÖP Landsbygdscentra' består av fem olika delar – en för varje landsbygdscentra. De innehåller beskrivningar av och förslag för teman och intressen som identifierats vara viktiga för utvecklingen av landsbygden och landsbygdscentra. Planeringsunderlag och förslag redovisas parallellt i samma dokument.

Riktlinjer och förslag som är gemensamma för alla landsbygdscentra redovisas i ett kapitel lika för samtliga. Förutsättningar och riktlinjer och förslag som är ortsspecifika redovisas på temakartor och i text för respektive ort. Texterna är också förklaringsstexter till mark- och vattenanvändningskartan.

Mark- och vattenanvändningskartan (bifogad) utgör den fördjupade översiktsplanens geografiska avgränsning. Kartan redovisar förslag för olika teman och intressen och avväganden gjorda dem emellan. Förslagen utgör rekommendationer för användningen av mark och vatten. De ger underlag för att rikta och samordna kommunens egna resurser och också motivera tillskott av resurser, exempelvis i form av EU-bidrag. FÖP Landsbygdscentra omsätter i andra utredningar och strategier vunna kunskaper om markanvändning och levererar underlag för fortsatt fysisk planering och utvecklingsprojekt.

Kapitlet 'Hänsyn' redogör för Riksintressen och andra nationella intressen som markanvändningen påverkas av, och påverkar.

Bilagan 'Konsekvenser' redogör för förslagets konsekvenser ur hållbarhets- och miljösynpunkt samt för konsekvenser för Riksintressen och andra nationella intressen..

Bilagan 'Särskilt yttrande' är en sammanvägning av inkomna yttranden och visar hur de påverkat förslaget. Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet.

Tidsperspektivet för genomförande är detsamma som för ÖP2030 där inget annat sägs. Aktualisering ska göras varje mandatperiod.

Detta dokument utgör förslag till FÖP Landsbygdscentra Rosvik.

*Allt material finns på www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan
Via kommunens hemsida finns också mark- och vattenanvändningskartan tillgänglig i en digital kartfunktion.*

Resultatet av tidiga dialoger och samråd finns sammanställda ortsvis i separat dokument, se Piteå kommuns hemsida

www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan

Resultat från dialog i skolorna och med nyanlända redovisas under rubrik 'Social Hållbarhet' för respektive ort

2 Förslag till markanvändning och utpekade områden är endast till viss del avstämde med mark-/fastighetsägare. Samråd med berörda mark-/fastighetsägare kommer att utvisa i vilken grad förslag kan genomföras.

3 Definitionen av landsbygd är ett område från vilket man på mindre än 40 minuters resväg med bil kan nå tätort med mer än 3000 invånare,

definition Piteå kommun. Definition Tillväxtverket, 45 minuter.

4 Befolkningsmängd som underlag för service i mindre orter, se definition Glesbygds-/ Tillväxtverket. I FÖP Landsbygdscentra tillämpas reviderade befolkningstal i överensstämmelse med orternas storlek i

INLEDNING

Landsbygdscentra i Piteå

FÖP Landsbygdscentra fördjupar översiktsplaneringen

En modern landsbygd och en levande stad där utveckling bygger på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet är övergripande mål för kommunens översiktsplan, 'ÖP 2030 Vårt framtida Piteå'.

I översiktsplanen föreslås fördjupade översiktsplaner, FÖP, för fem landsbygdscentra som en strategi för att nå uppsatta mål. Orterna är Rosvik, Norrfjärden, Rognäs /Sjulnäs, Hortlax och Jävre. Syftet är att översiktsplanens strategier ska omsättas till tydliga och konkreta förslag som stärker orternas möjlighet att bidra till ett bättre Piteå i sin helhet.

Ökad befolkning och utveckling av attraktiva livsmiljöer är mål som utgör en röd tråd i kommunens översiktliga planering och som formulerats även på länsnivå (Regional utvecklingsstrategi). I översiktsplanens befolkningsmål om 46 000 invånare år 2030 ingår landsbygden och dess centra.

Uppdrag & förväntat resultat

Satsning på Landsbygdscentra är en del av kommunens arbete för hållbar utveckling i hela kommunen. Med målet att öka befolkningen och kunna erbjuda service för medborgarna ska olika förutsättningar tas tillvara.

Riktlinjer och förslag ska teckna en helhetsbild över respektive ort och ange långsiktiga riktningar för utveckling av landsbygden och dess centra.

Riktlinjer och förslag ska kunna förverkligas över tid. Identiteten och det positiva ska stärkas. Förslag ska bidra till ökad attraktivitet för boende på respektive ort och på den omgivande landsbygden.

Särskilt fokus är inriktat på barn och unga och på frågor om jämställdhet och integration.

Mål och inriktning

Hälften av kommunens invånare lever på landsbygden i Piteå kommun och att vidmakthålla och utveckla levande orter är angeläget. Befolkningsmängden³ i landsbygdscentra och i byarna runt om ger idag underlag för god service. Därför bedöms långsiktiga möjligheter finnas att här hålla en god både samhällelig och kommersiell service. Utvecklade landsbygdscentra ger ett bra nät av service som förutsättning för attraktiva byar att bo i för stora delar av kommunen.

Positiv utveckling i de minde tätorterna är viktigt för kommunens långsiktiga hållbarhet. Arbetet med fördjupade översiktsplaner syftar till att vidmakthålla och skapa varaktiga förutsättningar för att boende och arbete på landsbygden ska vara ett möjligt och attraktivt alternativ.

Ingångsvärden för arbetet är att skapa förutsättningar för att:

- öka befolkning på landsbygden som del av målsättning att år 2020 ha 43 000 och år 2030 ha 46 000 invånare.
- människor i olika livssituationer attraheras av varierad tillgång av bostäder, både flerfamiljshus och enfamiljshus
- samhällelig service, omsorg, skola och vård finns vilket ger attraktionskraft och trygghet
- goda kommunikationer gör arbete och delaktighet i samhället möjligt inom ett område större än ortens

De fördjupade översiktsplanerna bygger på historia, nutid och framtid. De ska vara vägledande för användningen av mark och vatten och stödja utvecklingen av orterna. Målen innebär bebyggelseutveckling och att kommunens satsningar riktas mot att uppnå starkt underlag för service. Väl omhändertagna miljöer gynnar social samvaro och människor i olika åldrar och livssituationer.

Dialog som arbetsätt

Dialog med medborgarna på hemmaplan och att ta del av önskemål, kritik och förslag är arbetsätt för de fördjupade översiktsplanerna FÖP Landsbygdscentra. Välbesökta tidiga dialoger och samrådsmöten har hållits i samtliga orter. Förslag och riktlinjer som arbetats fram är i hög grad baserade på det som framkommit under olika dialoger.

Riktade dialoger har genomförts med skolelever och utrikesfödda. Förvaltningar inom kommunen har bidragit med faktaunderlag för sina respektive verksamheter.

Människors delaktighet tillsammans med kommunens politiker och tjänstemän är även förutsättning för ett gott genomförande. Att hitta former för genomförande i samarbete med olika aktörer såväl internt i kommunen som tillsammans med medborgare och företrädare i varje ort är huvudfråga för fortsatt dialog.

Prioriteringar och genomförande

Förslagen för respektive landsbygdscentra tecknar en helhetsbild av varje ort, av utvecklingsbehov och möjligheter. Förslagen är många och varierande vad gäller storlek och ambitioner. Det blir nödvändigt att prioritera. Ansvar för prioriteringar och genomförande görs tydliga.

Genomförande av de flesta förslagen ingår i olika förvaltningsars fortlöpande arbete och arbetas in i ordinarie verksamhetsplan. Andra behöver beslutas om i särskild ordning och ges särskilda medel för att kunna genomföras.

Att tydligt redovisa och förankra vilka prioriteringar som görs ska visas i en långsiktig genomförandeplan som kontinuerligt följs upp. Genomförandet ska knyta an till kommunens mål och budgetprocesser där politikens ansvar och förvaltningarnas uppdrag för frågor som berör utveckling av Landsbygdscentra ingår.

Genomförande av förslag kommer att kräva samarbete och samsyn mellan olika aktörer inom orten. Byautvecklings- och områdesgrupper av olika slag blir viktiga medspelare. Som metod för genomförande i dialog med medborgarna bildas lokal områdesgrupp i varje Landsbygdscentra med företrädare av olika intressenter som i samarbete med kommunen ska arbeta för att utveckla, prioritera bland och genomföra förslag. Dialoger och avstämning tillsammans med medborgarna som arbetsätt fortsätter.

FÖRSLAG

Gemensamma riktlinjer och förslag

Landsbygdscentra – gemensamma riktlinjer och förslag

Här nedan redovisas förslag och riktlinjer som är gemensamma för alla landsbygdscentra. Vad förslagen innebär och vad som rekommenderas ske på en plats mera i detalj redovisas på temakartor och i text för varje ort. Sammanvägningen av olika förslag redovisas ortsvis på mark- och vattenanvändningskartan.

Människor i fokus i all planering

Social, ekologisk & ekonomisk hållbarhet – samarbete utvecklar landsbygden

Vid markanvändning, markanvisningar, planering för bebyggelse och detaljplaner, exploateringar etc. ska hållbar utveckling ingå som en del i arbetet. Detta innebär att framtagna metoder och verktyg används för att säkerställa social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i samhällsplaneringsprocessen.

De inriktningar som ska beaktas är:

mångfald, hälsa, delaktighet, trygghet, klimat och energi, miljö, konsumtion, ekonomisk långsiktighet, demografi, utbildning och sysselsättning samt utveckling och tillväxt⁵.

I FÖP Landsbygdscentra inarbetas och redovisas förslag för hållbarhet direkt i de olika temaområdena i planhandlingen.

Naturen, den gröna miljön och fritiden är viktiga

Natur & vatten, Grönstruktur, Kultur & fritid

Varje landsbygdscentras unika förutsättningar i fråga om nära natur ska tas tillvara och utvecklas. Områden med natur och vatten som identifierats ha stor betydelse för orten utvecklas i gemensamma projekt. Särskilt värdefulla natur- och vattenområden värnas. Vattens ekologiska funktioner ska vara goda och ska förbättras där vattenkvalitetsnormer inte nås.

Naturområden inom bebyggelsen, parkmark och friluftsområden och anläggningar är tillgångar som ska bevaras och användas.

Utemiljöerna är viktiga mötesplatser för människor med olika ålder och bakgrund. Tillgängligheten behöver bli bättre. Attraktiva gångstråk som binder ihop olika områden och bjuder på rekreation och upplevelser ska finnas.

Träd planteras för att långsiktigt skapa bra utemiljöer när centrum och gator runt om rustas och byggs om. Belysning som ökar användbarhet och trygghet ska ingå längs viktiga stråk och platser. Gröna värden ska tas hänsyn till vid förtätning och nybyggnation.

Barnens miljöer ses över samlat. Lekplatser ska finnas som passar barn i olika åldrar. Skolskogarna säkras och utvecklas.

Aktivitetsscenter med näridrottsplats föreslås vid skolorna. De utformas för att passa även vuxna och äldre.

Aktivt arbete görs för att kunna samnyttja och utveckla kommunala lokaler som mötesplatser.

Skola, service och arbete nära

Skola, Vård och omsorg, Arbete och näringsliv

Förskolan och skolan är viktiga för orternas attraktivitet som lärmiljöer och som mötesplatser. Skolornas områden tillgodoses vad gäller utbyggnadsmöjligheter. Skolan utvecklas som mötesplats både utomhus och inomhus. Trafikmiljön vid skolorna och gång- och cykelvägar mellan skolan och målpunkter i byarna ska bli bättre.

Boende som passar äldre tillskapas. Marklägenheter att hyra kan byggas i centrala lägen.

Sammanbindande bra och säkra promenader byggs till gagn för såväl unga som gamla.

Attraktiv dagligvaruhandel är viktig. Centrummiljöerna utvecklas som mötesplatser och för företagande och service. Här finns goda förutsättningar för olika sorters verksamheter. Utveckling av centrum behandlas i en områdesgrupp för varje ort med företrädare för fastighetsägare, föreningar, Piteå kommun med fler.

Befintliga verksamhetsområden populariseras och säljande handlingar tas fram.

Potentialen för besöksnäringen utvecklas och underlättas av kommunen.

Bra kollektivtrafik och gång- och cykelvägar förbättrar möjligheterna att nå arbetsställen om man saknar bil.

Jämställt arbetsliv och integration inom företag på landsbygden är viktiga framgångsfaktorer att arbeta för. Studie över hur jämställt arbetsmarknaden är görs liksom över former för integration inom företag på landsbygden utförs.

Omsorgsfullt byggande

Kulturmiljö, Boende byggande, Gestaltning

Värden som finns i kulturmiljöerna ska tas tillvara. Ny bebyggelse ska vara värdeskapande kompletteringar.

⁵ Piteå kommuns verksamhetsplan – Plan för hållbarhet.

Det kommunala kulturmiljöprogrammet Husera utvecklas för landsbygden. Inventeringar behöver kompletteras. Kulturmiljöprogram för respektive landsbygdscentra med omland arbetas fram kring frågan: Hur kan värdefulla kulturmiljöer och byggnader bevaras, skyddas och användas? Byggnader som behöver skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i Plan- och bygglagen ska listas och ges skydd genom relevanta skyddsbestämmelser i detaljplan.

Fornlämningar markeras på mark- och vattenanvändningskarta. Det är förbjudet att förändra, ta bort, skada eller täcka över en fornlämning, ingrepp i en fornlämning kräver tillstånd från länsstyrelsen.

Byggandet ska inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in. Nybyggnation av flerbostadshus är prioriterat förslag i samtliga Landsbygdscentra. Lediga lucktomter och redan detaljplanelagda områden är resurser att nyttja.

- Lägenheter av varierande storlek för både unga och gamla behöver byggas nära centrum och service. Anpassade lägenheter för äldre ska ingå som del i byggandet av lägenheter.
- Variation av upplåtelseformer eftersträvas för att erbjuda alternativ för boende och främjande av social inkludering.
- Tillgänglighetsåtgärder i flerbostadshusbeståndet utförs utifrån inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.
- God gestaltning, tydlighet, trygghet och tillgänglighet för alla eftersträvas.
- Detaljplaner utformas för att medge olika tomtstorlekar.
- Genomförandebeskrivning som utreder förutsättningar som naturvärden, sociala värden/rekreativvärden, markens beskaffenhet, VA-frågor etc. tas fram före det att detaljplan påbörjas. Skolans och barns behov beaktas inför beslut om exploatering av områden / miljöer.
- Befintliga byggbara tomter populariseras i tomtkatalog för ökad överskådlighet och föreslås omfatta såväl privata som kommunala tomter. Gemensam information samlad ortsvis för kommunala och privata fastighetsägare skapas.

Byakaraktären utvecklas inne i orterna genom förtätning med bostäder. Varierad bebyggelse eftersträvas vad gäller skala, material och färg allt efter respektive Orts karaktär.

Centrum i varje ort har en nyckelfunktion som kan tydliggöras genom att väl ta hand om befintliga byggnader, utemiljö och verksamheter och genom ny bebyggelse och verksamhetsutveckling. Områdesgrupp där fastighetsägare och verksamheter deltar är viktig för utveckling av centrummiljöerna.

Utanför orternas centrala delar stärks möjligheterna att bo på landsbygdsvis. Större tomter kan avstyckas. Ny bebyggelse kan i första hand tillkomma i anslutning till befintliga bebyggelsegrupper och i eller i anslutning till verksamhetsområde för vatten och avlopp. Ny bebyggelse anpassas till befintliga byggnaders karaktär och till omgivande kulturlandskap vad gäller volym, proportioner, materialval och placering. Odlingslandskapets värden som natur- och kulturmiljö ska respekteras.

Hänsyn - resurser att bevara och utveckla

LIS Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, LIS, innebär att kommunen har större möjligheter att ge dispens från det generella strandskyddet för bygge av hus eller anläggningar som gynnar utvecklingen av landsbygden om så kallat LIS-områden pekas ut. Förutsättningen för LIS-områden är att åtgärderna ger långsiktiga och positiva effekter på sysselsättning och/eller bidrar till att bevara bra service på landsbygden. Det långsiktiga skyddet av strändernas natur- och friluftsvärden får samtidigt inte äventyras. Allmänheten ska ha tillgång till stränderna och livsvillkor för djur- och växtlivet ska bestå. LIS kan användas som en generell åtgärd och som en strategisk funktion för att stärka glesbygd och landsbygd i kommunen. LIS i Piteå ska utgöra ett tematiskt tillägg till ÖP2030.

Enligt de nationella regelverken för LIS ska kommunen vara restriktiv när områden pekas ut för landsbygdsutveckling i strandnära lägen vid kusten. I närheten av Landsbygdscentra i Piteå finns dock områden där strandnära bebyggelse (luckbebyggelse) är möjlig och strandnära lägen där gemensamma anläggningar behöver utvecklas. Strandnära attraktiva områden utpekade som viktiga för byarnas utveckling föreslås utgöra LIS-områden.

Jordbruksmark

Bevarande av jordbruksmark är ett nationellt intresse. Bebyggelse på jordbruksmark ska undvikas. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Samtliga utpekade Landsbygdscentra i Piteå är i grunden gamla jordbruksbyar med medeltida ursprung. Gamla boställen ligger på moränkullar och vägsträckningar följer höjdlägen i terrängen. Över tid har bebyggelsen vuxit ut även över tidigare betes- och ängsmarker. Under det sena 1900-talet byggdes bostadsområden och tillhörande infrastruktur även på åkermark. Bebyggelse på sankmarkområden har ställvis inneburit problem. Utredningsområden för ny samlad bebyggelse finns utpekade på jordbruksmark i översiktsplanen ÖP2030.

Förhållandet till jordbruksmarken i Landsbygdscentra föreslås vara

- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråktagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

Kunskap om jordbruksmarken i kommunen behöver förbättras. Kunskapsunderlag tas fram inför aktualisering av ÖP 2030. Förhållningssätt till jordbruksmarken, sedd som resurs ur ett hushållningsperspektiv, ska då förtydligas i strategier och riktlinjer.

Rennäring

Markanvändning Rennäring fortgår. Dialog krävs med samebyarna inför förändringar som kan påverka renskötelsen.

Säkra kommunikationer för trafikanterna

Trafik & kommunikationer

För identifierade angelägna vägsträckor och platser arbetas trafiksäkerhetshöjande åtgärder fram i samarbete med Trafikverket. Åtgärder ska säkra oskyddade trafikanter och främja bra trafikflöden. Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Förutsättning för pendling förbättras genom att pendlarparkeringar byggs, ladd-stolpe för el ska finnas. Bra parkering för cyklar ingår. En knutpunkt, som inkluderar buss, utvecklas vidare i respektive centrum.

Kommunen ska arbeta för trafiksäkra, trygga och gena förbindelser mellan byarna. Gång- och cykelförbindelser ska utvecklas från länsgränsen i söder till kommungränsen i norr. Vägar som även tillåter fordon av mopedklass samt traktor är en viktig aspekt, där cykelleder i blandtrafik är ett alternativ.

Inom orterna prioriteras barns säkra skolvägar.

Belysning och trädplantering ska ingå som del i trafikprojekten. Ny bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar förses med belysning.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp

Verksamhetsområde för vatten- och spillvatten utökas i enlighet med Piteå kommuns utbyggnadsplan.

Exploatering som kan påverka vattenmiljöerna behöver föregås av utredning för att säkerställa att miljökvalitetsnormer för vatten nås.

Bostadsbyggande ska föregås av utredning om val av vatten- och avloppslösning ur såväl miljö- som ekonomisk synpunkt.

Fortsatt inventering av enskilda avlopp görs i områden med övergödningssproblem, dock inte i områden där förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns.

Dagvattenhantering för ett specifikt område bestäms i samband med detaljplanering.

Avfall

Utförning, inklusive belysning, samt tillgänglighet och placering utreds för återvinningstation som del av centrumutveckling.

IT

Arbete pågår i enlighet med Piteå kommuns Bredbandsstrategi.

Klimat och energi

Klimatförändringarna handlar för Piteå kommuns del framför allt om att det blir varmare och blötare. Under perioden 2021-2050 beräknas årsmedeltemperaturen att vara 2,5–3,5 grader högre än under referensperioden 1961-1990. Årsmedelnederbörden under ett år kan komma att vara runt 10 procent större än under referensperioden, med den största ökningen under vintern. Växtsäsongen kommer att vara cirka en månad längre och det blir 15-25 dagar färre med snö.

Arbetet med att begränsa klimatförändringarnas effekter sker generellt sett från två håll, dels genom att minska utsläppen av växthusgaser dels genom att anpassa samhället till ett förändrat klimat.

Piteå kommun upprättar en plan för klimatanpassning och kommunövergripande åtgärdsplan.

- Plan för klimatanpassning färdigställs.
- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms.

UTGÅNGSPUNKTER Rosvik

Rosvik som ort

Rosvik idag

Rosvik är den stora tätorten i norra delen av kommunen nära kust och skog. I Rosvik bor 2166 personer, 1109 män och 1057 kvinnor (2018, se Bilaga statistik). Åldersgrupperna i förvärsarbetande ålder är den största. 86 procent av männen och 82 procent av kvinnorna i yrkesverksam ålder förvärsarbetar, de flesta utanför Rosvik. Nettopendlingen är ca 840 personer. Rosvik ligger nära E4 mitt emellan Piteå och Luleå. Många boende i Rosvik pendlar till Luleå.

Rosvik är en gammal jordbruks- och fiskeby där den ursprungliga bystrukturen med ganska gles bebyggelse och mycket grönska dominerar karaktären centralt i byn. Områden med tät villabebyggelse tillkom under 1980-talet och förändrade Rosvik markant. Villaområden finns både norr om Rosån och ned mot småbåtshamnen. De flesta i Rosvik bor i enbostadshus, ca 665st. Cirka 120 lägenheter finns centralt i byn. Det råder brist på lägenheter.

Under 1980-talet byggdes ett nytt centrum mellan Vägaskiljs och Rosån. Här finns kommersiell och samhällelig service – dagligvaruhandel, bibliotek, café, kyrka, vård- och omsorgsboende; tankställe och central busshållplats. Centralt i byn finns skola, barnomsorg, sporthall, ishall, idrottsplats med fotbollsplan, motionsspår; Folkets Hus, samlingslokaler, restaurang. Utspritt finns fastigheter med företagsverksamhet. Verksamhetsområde finns intill Pite

Social hållbarhet i Rosvik

Bakgrund

Hållbar utveckling 'ÖP 2030 Vårt framtida Piteå'

Översiktsplanens utgångspunkt är att planera för hållbar utveckling och en befolkningstillväxt i hela kommunen. Planeringen av mark- och vattenanvändning samt ortens utveckling ska präglas av en helhetssyn. En hållbar samhällsutveckling innebär att våra gemensamma resurser förvaltas på ett sätt som är långsiktigt, effektivt och stabilt för kommande generationer. Målsättningen är att samhällsbyggnad i Piteå ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet⁶.

I FÖP Landsbygdscentra har **social hållbarhet** ett förstärkt fokus och metoden för arbetet med detta beskrivs nedan. Utifrån politiska beslut har extra fokus lagts på **barn och unga, jämställdhet och integration**.

Metod för social hållbarhet

Varje tema i samrådshandlingen har genomlysts ur ett socialt hållbarhetsperspektiv och då särskilt utifrån fokusområdena. För att få kunskap och insikt i dessa områden har följande metoder och verktyg använts.

- Dialog med barn och unga inom respektive landsbygdscentra har genomförts. Medverkande var barn i årskurs två och fem och/eller sex samt med elevrådsrepresentanter för högstadiet. Resultaten av dialogen sammanfattas i texten nedan.
- Bakgrundsmaterial för varje landsbygdscentrum beskrivs så långt det är möjligt utifrån könsuppdelad statistik.
- Tillgänglighetsrapport avseende beståndet av flerbostadshus för personer med funktionsnedsättning.
- Genomförda trygghetsundersökningar.
- Prognoser för antal äldre i olika stadsdelar och byar.
- Dialog med personal från flyktingmottagningen samt med nyanlända.
- Allmänna dialogmöten och samråd inom FÖP-arbetet med social hållbarhet i fokus.

Barn och unga

Hållbarhet

Samtliga förskolor och skolor är diplomerade för hållbar utveckling.

Genomförda undersökningar

Elevhälsosamtalen 2016 visar att flickor och pojkar i årskurs fyra i Rosvik rapporterar i något mindre utsträckning att de mår bra eller mycket bra, 93 respektive 90 procent, jämfört med flickor och pojkar i genomsnitt i kommunen, 95 respektive 94 procent. Andelen flickor och pojkar, 79 respektive 80 procent, i årskurs fyra är fysiskt aktiva på fritiden (minst tre gånger i veckan) vilket är större andelar än i Piteå i genomsnitt, 65 respektive 77 procent.

En trygghetsvandring i området kring skolan och sporthallen genomfördes 2011. Där framkom att delar av området uppfattades som trevliga och hade öppna ytor med mysiga och tillgängliga delområden. Andra delområden var mörka och slitna, där upplevdes mer otrygghet. Trafiksituationen kring skola, sporthall och parkering hade brister, såsom oklarheter med skyltning och biltrafik bland cykelparkeringar och vid skolbussens av- och påstigningsplats.

⁶ Piteå kommuns verksamhetsplan - Plan för hållbarhet.

Dialoger - Barn och ungas egna perspektiv

Vid genomförd dialog berättar barnen att de trivs väldigt bra i Rosvik. Det är nära till allt och de upplever att det finns många idrottsaktiviteter att delta i. Många lekplatser som var fina förr tycker de idag är förfallna. Förut fanns grillplats och flytbryggor vid hamnen, men inte längre. Tidigare har det funnits mötesplatser för de lite äldre barnen (inom kyrkan och "Paradiset – mötesplats"). Barnen går och cyklar runt och "hänger" vid Konsum, sporthallen, kyrkan och Roderparken. Vissa gatukorsningar känns otrygga och bilar kör fort kring skolan och på andra vägar. Skaterampen är trasig och det ligger mycket hundbajs längs vägarna, särskilt längs gång- och cykelvägarna. Ett par skogsområden "Trollskogen" och "Skolskogen" som används på fritiden och av skolan ligger i utpekade utvecklingsområden för exploatering.

Jämställdhet

Fler män än kvinnor är bosatta i Rosvik, 51 respektive 49 procent, jämfört med kommungenomsnittet där könen är jämnt representerade. En större andel av befolkningen i Rosvik förvärvsarbetar än i Piteå i genomsnitt. Fler män än kvinnor förvärvsarbetar, 86 respektive 82 procent. Könsskillnaden är densamma som i Piteå i genomsnitt.

Av dem som förvärvsarbetar är det fler män än kvinnor som pendlar ut från Rosvik, 87 respektive 80 procent. Detta kan betyda att fler kvinnor har arbete på orten. 96 procent av hushållen i Rosvik äger eller har tillgång till bil. Uppgifter för hur många i Rosvik som har tillgång till busskort saknas.

Andelen kvinnor och män 16-84 år som rapporterat sin hälsa som god eller mycket god är 67 respektive 74 procent i Rosvik- och Norrfjärdenområdet. Detta är likvärdigt med genomsnittet i Piteå. Rosvik- och Norrfjärdenbornas psykiska välbefinnande skiljer sig inte från boende i hela Piteå kommun i åldern 16-84 år.

Andelen män 16-84 år i Rosvik- och Norrfjärdenområdet som är fysiskt aktiva minst 30 min per dag är 64 procent och ligger på samma nivå som för övriga män i Piteå. Däremot tenderar färre kvinnor 16-84 år i Rosvik och Norrfjärden att vara fysiskt aktiva minst 30 min per dag än kvinnor i Piteå i genomsnitt, 58 respektive 64 procent (ej statistiskt säkerställd skillnad)⁷.

Integration

Nyanlända uttrycker, i samband med förd dialog, att de är villiga att bo vart som helst bara det finns tillgång till jobb, bostäder och kommunikationer. I Rosvik finns idag inga bostäder för nyanlända. Efterfrågan av bostäder är beroende av vilka transportmöjligheter som finns. Många nyanlända saknar körkort eller tillgång till bil. Kollektivtrafiken är enda sättet för många att kunna transportera sig. Föreningsverksamhet och mötesplatser fyller en viktig funktion för nya pitebors möjligheter att integreras i ett socialt sammanhang. Andelen utrikesfödda/nyanlända i befolkningen är inte redovisningsbart på grund av för litet material.

En långtidsprognos för antalet äldre visar att kvinnor och män i åldern 80-100 år förmodas öka från år 2017 till år 2037. Det kan innebära ökade behov av stöd och hjälp både i och utanför hemmet. Totalt beräknas det år 2037 att bo ungefär 123 personer över 80 år i Rosvik (84 kvinnor och 50 män)⁸.

Rosvik hade år 2015 totalt 117 (varav 18 lägenheter särskilt boende) lägenheter i flerbostadshus. Av dessa var nära hälften tillgängliga med rullstol, tre fjärdedelar var tillgängliga med rollator. En fjärdedel var inte alls tillgängliga⁹. Polisens trygghetsmätning 2016 visar att tryggheten upplevs som god i Rosvik.

Målbild Rosvik

Rosvik är en ort dit många flyttat och dit man gärna flyttar. Utvecklingen av Rosvik stärks av gemensamma utvecklingsprojekt, centrumutveckling och byggande av lägenheter för olika livssituationer. Byggandet inriktas på att möjliggöra ett gott liv för alla generationer där äldre kan bo kvar och unga människor flytta in.

Barnen och ungdomarna trivs i Rosvik och 'deras miljöer' - miljön kring skolan, lekplatser, mötesplatser inomhus och utomhus och fritidsområden - utvecklas. Mötesplatser för alla tas tillvara och prioriteras såväl ute som inne. Värdefulla natur- och kulturmiljöer är tillvaratagna och tillgängliga.

Rosvik är en ort med fortsatt hög förvärvsfrekvens och stor utpendling. Bra kommunikationer med ett hela resan-perspektiv är prioriterat så att arbetslivet fungerar för både kvinnor och män och för arbete och integration. Funktionalitet och säkerhet i trafiksystemet och bra kommunikationer utvecklas kontinuerligt. Rosviks läge mitt emellan Piteå och Luleå är en fördel som utnyttjas.

⁷ Befolkningsenkäten "Hälsa på lika villkor" 2014.

⁸ Befolkningsprognos 2016-2040, Piteå kommun. Demografisk framskrivning med trendbaserad framskrivning av inflyttare, baserad på befolkningen i kommunen 160630.

⁹ Under 2015 genomfördes en inventering av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i hela flerbostads- husbeståndet i Piteå kommun. Rapport: Wikman, L. Tillgänglighet till bostäder i Piteå. Wikman-konsult AB 2015.

FÖRSLAG

Tematiska riktlinjer och förslag

Rosvik – tematiska förslag och riktlinjer

Natur & vatten

Rosvik ligger i det kustnära skogslandskapet nära havet och skärgården. Rosån passerar centralt i byn vilket ger en naturprägel åt Rosvik. Kustbergen Lappvikberget och Tetberget finns i närheten. Naturområdena är viktiga för boende i Rosvik.

Hur det är idag – Brister och möjligheter

- Tetberget och Lappvikberget är viktiga men utvecklade resurser som kan utvecklas och säkras och vars tillgänglighet och åtkomst bör förbättras. Naturområdena saknar tillfredsställande skydd trots att de bidrar till tätortens attraktivitet för boende och besökare.
- Rosån har goda förutsättningar för fiskvandring och ett bra fiske. Vattnet är inte åtkomligt från land då stränderna är igenväxta och svårtillgängliga. De grunda havsvikarna är känsliga för mänsklig påverkan. God planering vid exploatering behövs.
- Trollskogen är ett viktigt närnaturområde som används av barnfamiljer för utflykter. Området är i konflikt med utredningsområde för ny bebyggelse enligt översiktsplanen, ÖP2030. Utpekade exkursionsområden för skolans behov saknas.
- Viken är en fågelrik, tätortsnära sjö men har inga anordningar som underlättar för ex vis skolan att använda området.
- Brändöfjärden och Laviksbäcken är vattenförekomster som sannolikt har stor betydelse för produktion av kustfisk.

Förslag Natur & vatten

För att stärka Rosviks attraktivitet - att bo i och att besöka - ska viktiga hänsynsområden beaktas och naturområden för rekreation och friluftsliv utvecklas.

- Tetberget med dess orkidéer ges adekvat skydd genom bildande av ett kommunalt naturreservat. Detta görs tillgängligt även för personer med nedsatt funktion (**karta punkt 1**).
- Naturområdet på ömse sidor Rosån förädlas och utvecklas till en tillgänglig naturpark med ekologiska förtecken. Anpassade skötselåtgärder kan göra Rosån med omgivning mera framkomlig. Leder som binder samman olika byadelar och ger möjligheter att vandra längs åns centrala delar eftersträvas (**karta punkt 2**).
- Fiskefrämjande åtgärder eftersträvas i delar av Rosån (**karta punkt 2**).
- Möjligheter att göra Lappvikberget mera tillgängligt som utflyktsmål utreds (**karta punkt 3**).
- "Trollskogen" säkras för skolans ändamål i markanvändningskarta och skogsbruksplan (**karta punkt 4**).
- En åtgärdsplan för att minska övergödningen av Bastafjärden och Brändöfjärden behövs.

Grönstruktur

Grönstruktur idag

Grönstrukturen inne i och runt Rosvik är mestadels naturgiven. Skogarna nära bebyggelsen är viktiga resurser med utrymme för friluftsliv och naturupplevelser. Byns vattennära läge är på grund av igenväxning en delvis dold tillgång. Rosåns vatten är varken del av landskapsbilden eller väl anknutet till bebyggelsen. Parkmark består mest av skogsklädda ytor runt om villakvarter. I Rosviks centrum har investeringar gjorts i ett grönt byacentrum som innehåller planteringar, lekutrustning, sittplatser, parkeringar etc. Ett lusthus är en samlingsplats. Byn ansvarar för driften av byacentrum. I Rosvik finns tre offentliga lekområden: lekpark på Rodervägen (renoverad 2011), större lekya på Norsvägen och en liten lekya med basutrustning på Per Jonsvägen.

Hur det är idag - Brister och möjligheter

Rosån nyttjas inte som karaktärsbildande del i grönstrukturen. Det saknas utpekade skolskogar. I centrum saknas trädplanteringar som knyter ihop centrum med viktiga stråk i byn. Området runt kvamen som varit en samlingsplats hålls inte öppen idag. Lekplatserna har väl tilltagna ytor men behöver moderniseras.

Förslag Grönstruktur

För att lyfta fram Rosviks särskilda kvaliteter behöver landskapet öppnas och tillgängligheten till de nära naturområdena ökas. Miljöer som fungerar som mötesplatser utomhus förbättras. Generellt är skötsel en fråga för samverkan med byn.

- Genom samverkan med byn utvecklas och tillgängliggörs områden runt vattenrummet Rosån med trygga promenadstråk. Ett Årum kan skapas där vattnet är synligt och där mötes- och fiskeplatser är iordningställda. Bra anknötningar mot byacentrum och övrig bebyggelse eftersträvas. Jfr Natur. (**karta punkt 2**).
- I samverkan med byn restaureras Kvarnområdet som central mötesplats (**karta punkt 5**).
- Plantering av träd ingår i väg- och byggprojekt.
- En modern och funktionell offentlig lekpark ska finnas.

Kultur & Fritid

Föreningar och organisationer bidrar starkt till att landsbygden är levande. Föreningslivet står för stor del av verksamhet samt äger och driver anläggningar med stöd från kommunen.

De anläggningar och mötesplatser som finns underlättar möjligheter till möten och bidrar till social samvaro för alla.

För att stärka föreningarna och ge möjlighet till olika aktiviteter sker stor del av verksamheten inom samverkansområden. Närhet till naturen, till rekreation och möjlighet att vistas ute är viktiga förutsättningar och tillgångar för landsbygden. Detsamma gäller tillgång till allmänna platser som bad-, lek-, idrottsplatser och bibliotek.

Kultur och fritid i Rosvik idag – brister och möjligheter

Rosviks geografiska läge nära Luleå kommun präglar byn och invånarnas fritidsintressen. I Rosvik finns en sporthall, fotbollsplaner och en ishall. De två sistnämnda är föreningsägda och ligger i anslutning till skolan. I byn finns också ett eljusspår och småbåtshamn med närbelägen badplats. Badbassäng är ett önskemål då naturbadet är uppgrundat. Muddring vid småbåtshamnen är ett pågående projekt vars resultat är viktigt för hamnområdets attraktivitet.

I Rosvik finns ett filialbibliotek i centrum och samlingslokaler centralt i byn. Även i Trundön och Långvik finns samlingslokaler, småbåtshamnar och badplatser.

Det finns preparerade vinter- och vandringsleder med vindskydd och grillplatser som ger möjlighet till naturupplevelser året om.

Rosviks IK är en flersektionsförening som bedriver verksamhet i byn. Fotbollsverksamhet sker i samverkan med fotbollsföreningar i Norrfjärden, Sjulsmark och Alterdalen i FC Norrskens regi. Även ishockey och brottning är aktiviteter som förknippas med Rosvik.

Förslag Kultur & Fritid

Det bör finnas ett grundutbud av anläggningar för kultur- och fritidsverksamhet i samtliga landsbygdscentra. Anläggningarna ska täcka behov både sommar och vinter samt matcha kvinnors, mäns, flickors och pojkars intressen och behov.

Förslaget är att det ska finnas

- en näridrottsplats och en isbana i anslutning till skolan samt motionsspår och utegym.
- möjlighet att bedriva inomhusidrott i sporthall samt en fotbollsplan utomhus
- mötesplatser och tillgång till filialbibliotek eller bokbuss
- möjlighet att nyttja befintliga kommunala lokaler för kultur- och fritidsverksamhet på kvällstid.

I Rosvik finns tre utredningsområden för kultur- och fritidsaktiviteter: i anslutning till skolan, kulturområdet vid Kvarnområdet/Rosån och området vid båthamnen. Även mark vid Folkets Hus kan nyttjas och utvecklas för fritidsaktiviteter och besökare.

- I samverkan med föreningsliv och skola kan området i anslutning till skolan och sporthallen utvecklas till ett ”aktivitetsområde” för idrott och spontanaktivitet. Området föreslås omfatta en näridrottsplats. Trafiksituationen kring skola och idrottsanläggning måste utredas och förbättras (**karta punkt 6**).
- Ett visionsarbete startas för att utveckla och höja attraktivitet för området vid båthamnen i samverkan mellan kommun, föreningsliv och näringsliv. Området föreslås utgöra ett LIS-område (**karta punkt 7**).
- Frågan om hur och var bra badmöjlighet kan utvecklas utreds i samband med visionsarbete.
- Vandringsleder utvecklas i området längs vattnet centralt i byn runt Rosån (**karta punkt 2**) och längs fjärden (**karta punkt 8**). Dessa kan på sikt knytas samman med befintligt motionsspår.

Investering av anläggningar på landsbygden bör ske av föreningslivet med stöd av kommunala bidrag. Driftsfrågan för kultur- och fritidsanläggningar tydliggörs.

Skola

Skolan idag

I Rosvik finns en F-6 skola med 200 elever, en kommunal förskola med fem avdelningar och en fristående förskola med två avdelningar. Många barn har inneburit tillfälliga lösningar. Skolan/förskolan ligger relativt centralt placerad med närhet till sporthall/ishall och med gångavstånd till biblioteket i centrum.

Skolan står inför en renovering inom en 3-5 års period. Trafiksituationen runt skolan och förskolan upplevs som osäker och rörig. Trafikflöden behöver separeras och bättre platser för hämtning/lämning skapas.

Kapacitetsmässigt är det redan idag trångt i förskolan. Planer som avser att möjliggöra byggande av villor och flerfamiljshus i Rosvik torde leda till ett ökat behov av skola och förskola.

Förslag Skola

När skolan renoveras är det viktigt att ta ställning till befolkningsutvecklingen i Rosvik. Kan det i framtiden behövas en utbyggnad. Kapacitetsfrågorna för skolan behöver beaktas tidigt i planeringen. Skolans område utreds förvaltningsövergripande avseende utbyggnadsmöjligheter, trafikmiljö och skolan som mötesplats både utomhus och inomhus.

- En prognos över behov av förskoleplatser behöver göras och möjligheterna att bygga ut barnomsorgen i Rosvik behöver utredas.
- Mark behöver säkerställas och finnas tillgänglig i närheten av skolan för att skola och förskola ska kunna expandera. Utredningsområde (**karta punkt 1**).
- Trafiksituationen runt skolan förbättras. Garaget som står framför Rosviks förskola kan rivas för att möjliggöra en separering av tung trafik, avlämningsplatser och personalparkeringar. En ny avlämningsplats skapas för taxi och bussar, skild från plats där föräldrar lämnar och hämtar barnen (**karta punkt 2**).
- Anslutning längs Fassvägen till gång- och cykelväg på andra sidan Trundövägen förbättras (**karta punkt 3**).

Vård & omsorg

Vård & omsorg i Rosvik idag

Idag finns Rosågränd vård- och omsorgsboende med 18 platser, centralt beläget i Rosvik. I Rosvik saknas trygghetsboende, TB. Hemtjänstgrupp som utgår från lokal i centrala Rosvik server Rosvik och byar i utkanten av tätorten. Samvarolokal finns i hyresfastighet på Lekgränd, bemannad med hemtjänstpersonal en dag/vecka. Seniorboende, 18 lägenheter finns på Lånegränd. Enligt demografikurvan kommer antalet äldre Rosviksbor att öka. Det är svårt att sja om antalet platser i vård- och omsorgsboende behöver utökas i Rosvik. Vård- och omsorgsboendet Rosågränd ses som tillräckligt idag. Det är mest Rosviksbor som ansöker hit. Nytt vård- och omsorgsboende med 60 platser, klart i centrala Piteå 2019, innebär att färre stadsbor behöver tilldelas plats på Rosågränd.

Dialog i Rosvik – brister och möjligheter

Många intresserade personer deltog i dialogmöte och åsikter framfördes. Rosvikarna vill i första hand bo kvar i Rosvik då de blir äldre. Det behövs förutsättningar i form av trygghetsboende/lägenheter som bör placeras i närheten av Rosågränd. Ofta påpekas att lägenheterna är för få idag. Marklägenheter med liten gräsplätt att hyra efterfrågas. Gång- och cykelvägar till Rosågränd som knyter ihop boendet med byn efterfrågas.

Det finns många fritidshus i Rosviks närhet. Många människor flyttar permanent till sina fritidshus i exempelvis Trundön, Trundavan, Långviken, Svartnäs etc. Permanentboende i fritidshus kan bli en utmaning för hemtjänsten genom stora geografiska avstånd när behov av insatser av äldreomsorgen ökar. Det är oklart hur många som kommer att bo permanent i sina fritidshus och hur behovet av äldreomsorg i dessa områden kommer att se ut framgent.

Förslag Vård & Omsorg

En förutsättning för både tillfredsställande boende för den enskilde och möjligheter till generationsväxling är att rosviksborna kan sälja sina villor genom att fler och anpassade lägenheter för äldre byggs.

- Flera boendalternativ som ger möjlighet till att kunna flytta till anpassad lägenhet/marklägenhet behövs. Marklägenheter att hyra byggs i centralt läge
- Trygghetsboende föreslås ligga intill Rosågränd, där bemannad gemensamhetslokal finns. Bra om hemtjänstpersonalen utgår från trygghetsboendet för att inge trygghet (**karta punkt 4**).
- Sammanbindande bra promenader i centrala byn och gång- och cykelvägar av olika längd mellan olika målpunkter, bl a Rosågränd, föreslås - både för gamla och unga.
- Utredning om permanentboendet i omvandlingsområden i Rosviks närområde och framtida behov av äldreomsorg genomförs.

Arbete & Näringsliv

Rosvik är främst en boendeort från vilken större delen av befolkningen pendlar ut för arbete. Totalt pendlar 91,5 procent av den förvärvsarbetande befolkningen från Rosvik. Rosviks arbetsmarknad består av 239 personer (2016). En relativt stor andel är sysselsatta inom kategorierna jordbruk och skogsbruk, service samt utbildning. Det finns 77 företag i Rosvik, vilket är ett högt antal i förhållande

till arbetsmarknadens storlek. En stor andel av företagen är kopplade till skogsbruk. Arbete inom vård & omsorg och utbildning är viktigt för kvinnor. Förvärvsfrekvensen för kvinnor är lägre än för män. Män förmodas pendla i högre omfattning.

Arbete och näringsliv idag – brister och möjligheter

I Rosvik finns ett mindre verksamhetsområde i anslutning till Pitevägen, där expansionsmöjligheter finns i gällande detaljplan. Området är kommunägt. Placeringen är inte i direkt anslutning till E4. När Norrbotniabanan byggs behöver behovet ses över på nytt, då med en starkare logistisk koppling.

Service- och emansföretags möjligheter för expansion är begränsad då tillgång till kontor och serviceytor saknas.

I centrum finns tomma lokaler (ej kommunala) lämpade för verksamhet.

Övernattningsmöjligheter och iordningställanden för turism saknas.

Förslag Arbete/Näringsliv

Centrum stärkas genom arbete för ökad service. Samordningsvinster mellan olika aktörer eftersöks. Program för verksamhetsutveckling tas fram. Behov av verksamhetslokaler utreds - möjliggörande av företagshotell att hyra för distansföretag, student, pensionär, föräldralediga etc.

- Centrum utvecklas i samverkan mellan olika aktörer. Centrumgrupp med företrädare för fastighetsägare, föreningar och Piteå kommun bildas (**karta punkt 5**).
- Mark för expansion finns inom befintligt verksamhetsområde. Verksamhetsområdets profil behöver stärkas och en säljande handling tas fram (**karta punkt 6**).
- Rosviks potential för besöksnäringen utvecklas.
- Kollektivtrafik och gång- och cykelvägar betraktas även som en näringslivsfråga då det ökar möjligheterna till arbete om man saknar möjlighet till biltransport.

Kulturmiljö

Historik och kulturmiljövärden idag

Rosvik är en by med medeltida ursprung. De gamla gårdsplatserna ligger glest eller i klungor på höjder intill gamla strandlinjer på ömse sidor av Rosån och den gamla havsviken. Flera av gårdsplatserna är registrerade och skyddade som fornlämningar. Uppgrundning har bildat sötvattensstrandängar vilka hävdats sedan 1500-talet. Över tid har byn växt och format en halvtät bya-bebyggelse som följer vägarna. Gården vid Vägaskiljs höll gästgiveriverksamhet och är en central plats som markerar byns centrum. Verksamheten upphörde så sent som 1935.

Under 1900-talets andra hälft förtätades jordbruksbyn till ett samhälle med blandad bebyggelse. Några av de ursprungliga gårdarna finns kvar men många har delvis överbyggt med egna hem under 1900-talet. Den ursprungliga bystrukturen är avläsbar främst längs Pitevägen/Lulevägen och Trundövägen. Bydelar med glest placerade gårdar och med värdefulla byggnader finns på ömse sidor om Rosån och längs Flarkenvägen. I sydöstra delen av byn längs Mejerivägen finns gårdsställen som visar på de äldre gårdarnas placering på höjderna och på tidigare verksamheter i byn.

Kulturlandskapet vid Norra Rosvik är klassat som bevarandevärd odlingslandskap.

Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse saknar skydd utöver de allmänna skyddsbestämmelserna i PBL.

I Rosvik kan följande miljöer med stora kulturmiljövärden utpekade, se faktakarta:

- A Stenladugård vid Mjösundet
- B Norra Rosvik (Antonshällan) gårdar runt gammal havsvik. Genom uppgrundning har sötvattenstrandängar bildats som hävdats sedan 1500-talet (Avan). Området är på grund av natur- och kulturmiljövärden med lång agrarhistorisk kontinuitet klassat som 'Odlingslandskap bevarandeklass II.' Rosåvägen utgör värdefull vägmiljö.
- C Gård med orsbildspräglade läge
- D Pettersvägen: Norrbottensgård
- E Lulevägen 12: ett av få bevarade funkishus i trä i kommunen (förmodligen 1930-tal)
- F Pitevägen/Trundövägen Vägaskiljs, före detta gästgiveri från 1740-talet. Byggnad med stort lokalhistoriskt värde. Orsbildspräglade.
- G Skola från 1926 (arkitekt Viktor Åström)
- H Mejerivägen hel gatumiljö med tre gårdar
- I Folkets hus från 1936

Förslag Kulturmiljö

Ny bebyggelse kan gärna placeras på ett liknande sätt som den traditionella bebyggelsen i byn - intill befintliga gårdsställen, i skogsbyn eller intill väg. Rosviks identitet stärks om traditionell bebyggelse som Norrbottensgårdar med mangårds- och ekonomibyggnader underhålls så att kulturhistoriska och estetiska värden bevaras. Rivning av ekonomibyggnader byggda före 1950 ska undvikas.

- Inom utpekade kulturmiljöområden i Rosvik ska områdeskaraktären söka bevaras.
- Vid all planläggning inom 'hänsynsområden för kulturmiljö' och 'kultur, odlingslandskap' (se markanvändningskarta) ska varsamhets- och skyddsbestämmelser införas. Det är särskilt angeläget för välbevarade gårdsmiljöer längs Mejerivägen.
- Områden vid Mejerivägen och Vägaskiljs där "det gamla Rosvik" kan upplevas är viktiga att bevara (**karta punkt 2**).
- Kvarnområdet kan utvecklas som natur- och kulturmiljöområde och rustas som mötesplats (**karta punkt 1**).
- Kulturskyltning utförs för att tydliggöra kulturmiljöer och byns historia (förslag dialog)
- Kulturmiljöprogram för Piteå utvecklas genom inventering och åtgärdsprogram för landsbygden vari Rosvik är en del.

Boende & byggande

Bebyggelse och boende idag

Största delen av bebyggelsen i Rosvik¹⁰ är enbostadshus. I Rosvik finns 665 enbostadshus och 14 flerbostadshus. Antalet lägenheter uppgår till 119 varav 18 stycken är i särskilt boende. De flesta flerbostadshusen ägs av Pitebo och byggdes under 1980-talet i anslutning till centrum. Förhållandevis stora villaområden från 1980-talet och framåt finns i Norra Rosvik och ned mot småbåtshamnen. Områdena bygger på principer om trafikseparering och har en från byn i övrigt avvikande karaktär. Rosvik har en stor andel fritidshus utanför tätorten vid kusten. Inom hela Rosvik¹¹ finns 517 fritidshus och 777 enbostadshus. Detta innebär även att 112 av de bebodda fastigheterna i Rosvik ligger utanför tätorten. Fritidsbebyggelsen har stor betydelse som serviceunderlag för Rosvik.

Planlagda ej ianspråktaga områden finns både för enbostads- och för flerbostadshus. I centrala byn finns cirka 20 planlagda och avstyckade tomter för bostadsändamål vilka inte är bebyggda. De flesta ägs av Piteå kommun. Utrymme för utbyggnad av äldreboende finns i anslutning till Rosågränd. Här finns idag en populär boulebana.

Centrumbildningen mitt i byn har stor betydelse som plats för service och möten. Här finns affär och bibliotek i centrumbyggnad, kyrka, äldreboende i anpassad stil, en parklik miljö samt parkering, även för pendlare. Spritt i byn finns olika fastigheter med verksamheter inrymda, exempelvis café och pizzeria.

¹⁰ (Sammanläggning av SCB's tätortsavgränsning år 2010 och år 2015)

¹¹ (Statistikområde 0505 (NYKO))

Befolkning och bostäder – brister och möjligheter

Olika typer av flerfamiljshus och lägenheter efterfrågas, passande för olika åldersgrupper. Senior- och trygghetsboenden och mellanformer efterfrågas för äldre. Vård- och omsorgsboende anses behöva utökas. Marklägenheter att hyra efterfrågas av Rosviksbor som vill flytta från sina villor men som vill bo kvar i byn. Större lägenheter, 3:or och 4:or, saknas.

För enfamiljshus generellt anses tomtstorleken vara för liten och det saknas alternativ med olika tomtstorlekar. Större flexibilitet vad gäller tomtstorlek efterfrågas, 1500-3000m² (samtliga synpunkter från dialog).

Centrum – brister och möjligheter

Idag finns både expansionsplaner (COOP) och tomma lokaler (före detta bank) i centrum. Centrum är funktionellt men upplevs trots tidigare upprustning som avskuret från byn i övrigt. Sidan mot Rosån är en baksida och plats för återvinning, värmeverk och tankställe. Ett mera utvecklat förhållningssätt där centrum som helhet beaktas avseende verksamhetslokaler, ytor och deras användning, gångvägar, belysning, stadsgrönska saknas. Detaljplanen medger ytterligare centrumbebyggelse.

Förslag Boende & byggande

Nya bostäder tillskapas. Flerbostadshus byggs centralt i byn nära service för människor i olika livsskeenden.

Anpassade lägenheter för äldre utgör en del av byggandet av bostäder.

Centrum rustas och utvecklas i samarbete med fastighetsägare och olika aktörer. Möjligheter till förtätning inklusive påbyggnader, samt verksamhetslokaler utreds.

Befintliga ej bebyggda villatomter populariseras. Nya villatomter möjliggörs ('den boendeform som gör Rosvik till en tillväxtort').

Förslag flerbostadshus

Förtätning av byakärnan med flerbostadshus ökar byns attraktivitet och nyttjar befintlig infrastruktur (kommunikationer, VA, service). Flerbostadshus föreslås i närhet av centrum och inom befintlig bebyggelsestruktur.

Lämpliga områden för ny bebyggelse med flerbostadshus

- Flerbostadshus, lägenheter/ marklägenhet egen uteplats. Fastigheten omfattas av detaljplan DB0478. Planen möjliggör uppförande av 6 små flerbostadshus i två våningar. Ägare Piteå kommun (**karta punkt 3**).

Centrala Rosvik utgör ett förtätningssområde där byggbara tomter, såväl kommunala som privata, eftersöks. Många förtätningssområden finns. Områden för förtätning anges som 'Utredningsområden'

- Utredningsområde flerbostadshus/marklägenheter. Omfattas av detaljplan, D0458. Ägare Piteå kommun (**karta punkt 4**).
- Utredningsområde flerbostadshus/marklägenheter Backmansnåset. Ej detaljplanelagt. Privat ägo (**karta punkt 5**).
- Utredningsområde flerbostadshus/ marklägenheter. Fastigheten omfattas av detaljplan DB0466. Ägare Piteå kommun respektive privat ägo (**karta punkt 6**).
- Utredningsområde flerbostadshus/marklägenheter. Fastigheten omfattas av detaljplan DB0476. Ägare Piteå kommun (**karta punkt 7 och 8**).

Trygghetsboende prioriteras i anslutning till centrum.

- Rosågränd, trygghetsboende. Fastigheten omfattas av detaljplan DB0489. Ägare Piteå kommun. Ny plats för boule söks i parken (**karta punkt 9**).

Förslag enbostadshus

Områden för enbostadshus är utpekade i ÖP2030 och belägna i Norra Rosvik. Områden för enbostadshus kan i delar kompletteras med marklägenheter och/eller med flerbostadshus.

Ny bebyggelse med enbostadshus föreslås inom

- Områden utpekade i ÖP2030 i norra Rosvik, kvarstår som möjliga bebyggelseområden. Oavsett område eftersträvas olika stora tomter. Föreslagna områden kräver detaljplaneläggning. Privat ägo respektive Piteå Kommun (**karta punkt 10, 11, 12 och 14**).
- Område prioriteras för byggande av 10-20 tomter, privat ägo (**karta punkt 11**).
- Område prioriteras för byggande av 10-20 tomter, ägs av Piteå kommun (**karta punkt 12**).
- Område i ÖP2030 utredningsområde för bostäder utgår. Föreslås som Skolskog och undantas från bebyggelse. Ägare Piteå kommun (**karta punkt 13**).

Förslag Centrum

- Centrum utvecklas genom översyn av lokaler och verksamheter. Behov av ny bebyggelse, omvandling/ påbyggnad av befintliga byggnader, trafikfrågor, laddinfrastruktur för elbilar, belysning, utemiljö, mötesplatser utreds. Detaljplaneändring kan krävas. En centrumgrupp med fastighetsägare, företrädare för byn, föreningar och andra aktörer bildas med mål att utveckla centrum. (**karta punkt 15**).

Gestaltning

Karaktärsdrag idag

Det gemensamma för de centrala miljöerna i Rosvik är en varierad småskalighet vilket skapar en trivsamt byakänsla. Bebyggelsestrukturen har följt de äldre landsvägarna längs vilka bebyggelsen successivt vuxit fram. Större mera enhetliga villaområden finns i norra Rosvik och ned mot småbåtshamnen. Flerfamiljshus i form av bostadsområde finns i anslutning till centrum. Husen är byggda i två våningar med röda alternativt gula träfasader.

Centrum i Rosvik är mycket viktigt för byns identitet och är byggt i modernistisk stil med envåningsbyggnader i tegel och plåt, typiska för 1970-talet. Detaljplanen för centrum medger ytterligare bebyggelse mellan centrumhus och kyrka. Torgytan domineras av parkeringsplatser. Utemiljön upprustades 2010 gemensamt av Piteå kommun, Trafikverket och byn. Trafiklösningen vid Vägaskiljs innebär att den centrala platsen reducerats till busshållplats vilket inte gör historien rättvisa. Centrum är fortfarande i behov av utveckling gestaltungs- och innehållsmässigt. Nybyggnad respektive påbyggnad bör prövas. Anknytningar från centrum mot omgivningen, mot Rosån, parken och byn i övrigt är dåligt utvecklade liksom anknytning andra funktioner sinsemellan i byn. Promenader och sammanbindande trädplanteringar, belysning och skyltning, behöver utvecklas.

Förslag Gestaltning i Rosvik

Gestaltningen i Rosvik är viktig när befintlig byakarakter förätas och vid fortsatt utveckling av centrum.

Centrum gestaltning

- Gestaltungsförslag för den fysiska centrummiljön tas fram. De omhändertagna centrummiljöerna vidgas.
- Bättre stråk mot naturpark vid Rosån och mot målpunkter i byn utvecklas (**karta punkt 15**).
- Ny bebyggelse eftersträvas i och i anslutning till centrum. En tätare bebyggelsekaraktär eftersträvas. Bebyggelse ska tillföra variation och nutida uttryck. Påbyggnad av befintlig byggnad utreds (**karta punkt 15**).
- Platsen Vägaskiljs utvecklas som allmän plats (**karta punkt 16**).
- Belysning och plantering av träd ingår i trafik- och byggprojekt, som förslag till ombyggnad av gång- och cykelvägar / promenader

Bebyggelsekaraktär

Ny bebyggelse ska bidra till en sammansatt byakarakter. Byggnader kan variera i skala, material och färg.

LIS Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där underlaget för service är avgörande. Ett kriterium för LIS i Piteå är att eftersöka LIS-områden som stödjer Landsbygdscentrat. Områden i strandnära lägen som är viktiga för utvecklingen av orten utpekade som LIS-område. Jfr generella riktlinjer.

Förslag LIS i Rosvik

Föreslagna LIS-områden är markerade på karta med grön punkt, symbol L.

- Runt Landsbygdscentra Rosvik eftersöks LIS-områden för komplettering av bebyggelse och anläggningar.
- I Rosvik avgränsas hamnområdet där gemensamma anläggningar kan behöva uppföras som ett LIS-område.

Jordbruksmark i Landsbygdscentra

Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Byggande är en prioriterad fråga. Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråkstagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas. Jfr generella riktlinjer.

Förslag Jordbruksmark i Rosvik

- Inget i anspråkstagande av jordbruksmark föreslås i Rosvik

Rennäringen

Rosviksområdet utgör betesland för samebyarna Jåhkåkangas, Sirges, Tourpon och Udtja. Inga områden av riksintresse finns inom Rosviksområdet. Mer om konsekvenser för rennäringen finns i avsnitt 4.4 i Konsekvenser.

Förslag Rennäringen i Rosvik

- Utpekande av Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla de mindre tätorterna där möjligheter till attraktivt byggande är avgörande. Dialog med samebyarna krävs då bebyggelsen förtätas och bebyggelsemönster ändras.

Trafik & kommunikationer

Trafiksystemet i Rosvik

Rosviks by är byggd längs Pite-, Lule- och Trundövägen vilka har kvar landsvägskaraktären. Nyare bostadsområden är uppbyggda kring säckgator, trafikseparerade med gång- och cykelvägar mellan bostadsgrupperna. I norr och söder om byn finns plankorsningar med E4. Även Flarkenvägen har utfart mot E4. Säkra passager över/under E4 saknas vilket ger en barriär mot omgivningen. Riksintresset Norrbottenbanans korridor berör områden till största delen väster om E4. I Järnvägsutredning JVU150 utgör Rosvik ett potentiellt stationsläge.

Förbindelser med omland

Närheten till E4 medger bra förbindelser för motortrafik till och från Rosvik. E4 är vältrafikerad och särskilt nyttjad vissa tider på dygnet. Vid Rosviks in- och utfarter finns behov av åtgärder i syfte att höja trafiksäkerheten och främja trafikflödet för trafik till och från Rosvik och för passerande trafik.

Sammanhängande gång- och cykelförbindelser med Rosviks omland saknas. E4 är mötesfri väg med höga hastigheter där fotgängare och cyklister inte ska gå/cykla. Förbindelser för gång och cykel till och från Rosvik är av betydelse för att leda bort oskyddade trafikanter från E4 och möjliggöra säkra skolvägar och arbetspendling. Säkra passager över/under E4 är en viktig del i att möjliggöra förbindelser med Rosviks omland. Vägar som även tillåter fordon av mopedklass samt traktor är en viktig aspekt, där cykelleder i blandtrafik är ett alternativ till gång- och cykelvägar. Förslag till gång- och cykelförbindelser för sträckan Rosvik-Norrjärden, vidare Norrfjärden-Öjebyn, finns framtaget av Trafikverket.

Förbindelser inom Rosvik

Gång- och cykelvägar finns bitvis i Rosvik, i huvudsak mellan bostadsområden och i anslutning till Rosviks centrum. Ett sammanhängande gång- och cykelvägnät mellan olika målpunkter saknas. Lulevägen och Pitevägen är två viktiga sträckor i den överordnade gatustrukturen, liksom Kajvägen och Trundövägen.

Trafikmiljön runt Rosviks skola är i behov av trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Sammanhängande gång- och cykelvägar, med övergångsställen/passager, som ansluter till skolan krävs för att förbättra trafikmiljön ur aspekten säkra skolvägar.

Förslag på gång- och cykelvägar och gång- och cykelpassager i Rosvik utpekade i Piteå kommuns *Gång och cykelplan*. Vidare utredning krävs för föreslagna sträckor och passager.

Kollektivtrafik och pendling

Rosvik trafikeras av Länstrafikens busslinjer. Fem av busshållplatserna längs den trafikerade sträckan har väderskydd. Hållplatserna är inte tillgänglighetsanpassade. Cykelparkering finns i anslutning till hållplatserna vid Rosviks centrum. Turerna är som tätast under dagtid på vardagar. I anslutning till centrum finns möjlighet att utveckla knutpunkten som inkluderar buss. Vid den norra korsningen längs E4 finns två busshållplatser. Säker passage saknas till hållplatsen för södergående trafik. Samåkningsparkering vid E4 i nivå med Rosvik saknas. I Rosviks centrum finns parkering som nyttjas för samåkning.

Förslag Trafik och kommunikationer

Förslag till förbättrat trafiksystem innebär samverkan med Trafikverket i gemensamma frågor kring det statliga vägnätet, insatser för vägar och kommunikationer inom orten och mellan orterna samt förbättrad gestaltning och funktion för platser där trafik är en viktig del. (Se motsvarande numrering i kartan). Jämställdhetsperspektivet i dessa processer ska belysas.

Samverkan mellan Trafikverket och kommunen sker även avseende utveckling av framtida kommunikationssystem
–Etablering av Norrbottenbanan med potentiell placering av resecentrum i nivå med Rosvik.

Kommunen samverkar med Trafikverket för identifiering av behov längs det statliga vägnätet:

1. Trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid Rosviks in- och utfarter E4.

Gång- och cykelförbindelser med Rosviks omland:

2. Rosvik-Norrjärden.
3. Passage över/under E4.
4. Samåkningsparkering, E4.

Utbyggnad av gång- och cykelvägar och gång- och cykelpassager i Rosvik. Barns säkra skolvägar prioriteras.

Följande sträckor i Rosvik finns utpekade i Piteå kommuns *Gång- och cykelplan*:

5. Pitevägen.
6. Del av Lulevägen.
7. Del av Trundövägen.
8. Trundövägen-del av Fassvägen.
9. Kajvägen- Segelvägen-Relingsvägen.
10. Varvsvägen-Fassvägen.
11. Kajvägen.

Följande passager i Rosvik finns utpekade i Piteå kommuns *Gång- och cykelplan*:

12. Trundövägen-Fassvägen.

Se 3. Passage över/under E4.

Kollektivtrafiken i Rosvik utvecklas i samverkan med Länstrafiken:

13. Utveckla knutpunkt, som inkluderar buss, i centrum vid Vägaskiljs.
 - Utökade bussturer kvällar och helger, tätare turer dagtid.
 - Trygghets- och tillgänglighetsåtgärder i anslutning till busshållplatserna.
 - Cykelparkeringar i anslutning till busshållplatserna.

Teknisk infrastruktur

Vatten och avlopp i Rosvik

Kommunal försörjning av dricksvatten och spillvatten förekommer i stor del av tätorten. Förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns framtaget för området närmast fjärden och berör bland annat Hällskäret. Se karta över planerat verksamhetsområde nedan. Utbyggnad planeras ske år 2023-2024.

I Rosvik härrör dricksvattenförsörjningen från Piteå kommuns huvudvattentäkt i Svensbyfjärden och produceras på Degerångets vattenverk innan vidare distribution. Avloppsreningen sker via ett lokalt reningsverk.

Kapacitet för ytterligare anslutningar av både vatten och spillvatten finns i verken. I delområden kan däremot ledningsnätets dimensionering göra att tillgänglig kapacitet begränsas.

Ingen kommunal vattentäkt förekommer i området.

2016 inventerades enskilda avlopp i området. Många enskilda avlopp är bristfälliga och bidrar till näringsläckage. Förutsättningarna för enskilt vatten och avlopp varierar utifrån markens genomsläpplighet, från låg till medelhög vilket kan översättas från dåliga till medelgoda förutsättningar för enskilda vatten- och avloppsanläggningar. Få markområden med goda förutsättningar för enskilt vatten och avlopp finns.

I delar av Rosvik samlas dagvatten ihop från hårdgjorda ytor, kulverteras och ges en snabb transport ut till diken som sedermera leds ut i Rosån och Bastafjärden. Enligt kommunövergripande riktlinjer för dagvattenhantering ska avvattningen av allmänna platser säkerställas i kommande detaljplaner. Bestämmelser om höjd och lutning samt bestämmelser om andel hårdgjorda ytor och grönytor kan införas. Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) förespråkas där förutsättningar för det finns. Dammar, meandrande bäckliknande öppna diken, våtmarker som buffrar och renar är exempel på LOD-lösningar. För hårdgjorda ytor kan plattor eller inslag av planteringar och träd vara att föredra framför asfalt för att åstadkomma ökad infiltration och vattenupptagning.

Viktiga underlag att ta hänsyn till i planeringen för att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten är riktlinjer för inrättande av verksamhetsområden för vatten och avlopp, VA Utbyggnadsplan 2017-2024 samt riktlinjer för dagvattenhantering.

Avfallshantering

Hushållen har källsortering av brännbart och matavfall.

En återvinningsstation (ÅVS) är belägen vid Konsum på Handelsgränd. Tillgång till återvinningscentral (ÅVC) finns på Bredviksbergets avfallsanläggning. Mobil ÅVC kommer till området två gånger/år. ÅVS har brister avseende belysning och tillgänglighet. Placering kan behöva ses över vid utveckling av centrum.

Avfallshanteringen i Piteå kommuns skärgårdsområde bygger i huvudsak på att det avfall som uppstår vid fritidshus och friluftaktiviteter skall lämnas på fastlandet. Detta kan till lämnas via Rosvik hamn.

Viktigt underlag att ta hänsyn till i planeringen är Kommunal avfallsplan inklusive föreskrifter.

Förslag Vatten och avlopp Avfallshantering

14. Utbyggnad av vatten och spillvatten till delar av Rosvik enligt Piteå kommuns utbyggnadsplan.

15. Utredning av utformning, tillgänglighet, placering och belysning av ÅVS i samband med översyn av centrum.

- Exploatering som kan påverka vattenmiljöerna behöver föregås av utredning för att säkerställa att miljö kvalitetsnormer för vatten nås.
- Bostadsbebyggelse ska föregås av utredning kring vatten- och avloppslösning ur såväl miljö- som ekonomisk synpunkt så att miljö kvalitetsnormerna för vatten kan nås.
- Dagvattenhantering för ett specifikt område behöver bestämmas i samband med detaljplanering.
- Fortsatt inventering av enskilda avlopp i områden med övergödningsproblem. Dock inte i områden där förslag till utökat verksamhetsområde för vatten och spillvatten finns.

Klimat och Energi

Fjärrvärme

AB PiteEnergi köper värmen till fjärrvärmenätet i Rosvik av en extern leverantör. Basproduktionen är en flispanna. I dagsläget är det i huvudsak kommunala fastigheter och hyreshus som är anslutna. Totalt tio stycken kunder. Ingen utbyggnad är planerad i Rosvik i dagsläget (2018).

Elförsörjning

Elnätet i Rosvik landsbygdscentra har i dagsläget 712 elabbonenter som försörjs av ett 10 kV ledningsnät, med en god reservkapacitet för en eventuell utveckling av bostadsbyggande.

Klimatanpassning

Enligt genomförd modellering av översvämning vid framtida kraftiga skyfall berörs i huvudsak strandområdena i Rosvik och vissa tätare bebyggda områden. Vid lokalisering av nya bostads- och verksamhetsområden bör områden med ansamlingar av dagvatten undvikas. Hantering av dagvatten ska ske enligt riktlinjer för dagvattenhantering i Piteå kommun.

IT

AB PiteEnergi bygger, underhåller och äger Piteå kommuns stadsnät (fiber). Stadsnätet är ett öppet stadsnät, vilket innebär att olika leverantörer kan erbjuda tjänster till slutkund via stadsnätet.

I Rosvik är stadsnätet utbyggt till stora delar av tätorten men saknas i delar av de yttre områdena. Fiberutbyggnad till delar av Rosvik utfördes 2017. Möjlighet finns att förtäta befintligt nät.

Förslag Klimat och energi

- Detaljplanering ska alltid föregås av genomförandebeskrivning där konsekvenser av förändrat klimat bedöms.
- Utbyggnad av stadsnätet (fiber) till delar av Rosvik, enligt AB PiteEnergis utbyggnadsplan och Piteå kommuns Bredbandsstrategi.
- Utbyggnad av bostadsbebyggelse och gång- och cykelvägar kräver utbyggnad av belysning.
- Utbyggnad av ladd-infrastruktur för elbilar utreds för Landsbygdscentra.

HÄNSYN

Riksintressen och nationella intressen – hänsyn

Kommunen ska i sina översiktsplaner redovisa aktuella riksintressen, samt visa hur dessa ska tillgodoses.

Områden som är av nationell betydelse för en rad vitala samhällsintressen kan pekats ut som områden av riksintresse för just dessa ändamål. Områden som är av riksintresse ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller möjligheterna att använda dem för avsett ändamål.

Exploatering och andra ingrepp i miljön är tillåtna enbart om det inte möter hinder enligt någon av bestämmelserna i 2-8 §§, Miljöbalken, och om det kan ske på ett sätt som inte påtagligt skadar områdenas natur- och kulturvärden. Undantag gäller för utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet samt för anläggningar för totalförsvaret. En sammanställning av konsekvenser för riksintressen finns samlad för samtliga fördjupade översiktsplaner för Landsbygdscentra i bilagan Konsekvenser. Riksintressena redovisas även på markanvändningskartan.

Naturvård, Natura 2000 samt friluftsliv och turism – karta 1

Områden av riksintresse för naturvård representerar huvuddragen i svensk natur, visar mångfalden i naturen ur ett nationellt perspektiv och ska skyddas från påtaglig skada. I Piteå finns utpekade områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv längs Pite älv och i kust och skärgård. Områden som ingår i EU:s nätverk Natura 2000 klassas som riksintressen.

Samtliga dessa områden utgör hänsynsområden i FÖP Landsbygdscentra och har upprättade bevarandeplaner.

- FÖP Rosvik berörs av Natura 2000-området Tetberget. Riksintresset stärks genom att Tetberget i FÖP Rosvik pekats ut som Utvecklingsområde Natur och föreslås ges ett adekvat skydd i form av ett kommunalt naturreservat.

Hela Piteås kust och skärgård samt Piteälven är av riksintresse för friluftslivet, i synnerhet det rörliga friluftslivet, och turism. Här finns naturskyddade områden, värdefulla kulturmiljöer och attraktiva besöksmål. Även det öppna havet har betydelse för friluftsliv, turism och upplevelser.

- FÖP Rosvik berörs av riksintresset i den sydöstra delen.
- Inga förslag/åtgärder i FÖP Rosvik berör riksintresset friluftsliv och turism.

Kulturmiljövård – karta 2

Elva områden inom Piteå kommun utgör riksintresse för kulturmiljövården.

Kulturmiljövården stärks generellt genom särskilda skrivningar med krav om att ny bebyggelse anpassas till värdefulla kulturmiljöer, kan också vara andra värdefulla miljöer som inte utgör riksintresse, samt att dessa ska ges adekvat skydd.

- FÖP Rosvik berörs inte av något riksintresse för kulturmiljövård.

Fornlämningar skyddas enligt Fornminneslagen.

Det är förbjudet att förändra, ta bort, skada eller täcka över en fornlämning, ingrepp i en fornlämning kräver tillstånd från länsstyrelsen.

- Många gamla boställen i Rosvik är registrerade fornlämningar (se Mark- och Vattenanvändningskarta).

Rennäring och vindbruk – karta 3

Riksintresseområden för rennäringen utgörs av mark- och vattenområden. Rennäringen i Piteå kommun bedrivs av samebyarna Västra Kikkejaur, Östra Kikkejaur, Ståkke, Semisjaur-Njarg, Luokta-Mavas, Sirges, Jåhkågasska, Tuorpon och Udtja.

För vindbruk i Piteå kommun finns 'Vindbruksplan Piteå kommun' tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Inom Piteå kommun finns inga utpekade områden av riksintresse för yrkefisket eller vattenbruk.

- FÖP Rosvik berörs inte av riksintresse för rennäring eller vindbruk.

Kommunikationer och totalförsvaret – karta 4

Trafikverket har pekat ut ett nät av vägar, järnvägar och farleder med sådana funktioner att de mark- och vattenområden som berörs av anläggningarna utgör riksintresse.

Väg E4 mellan Skellefteå och Luleå, Norrbotniabanans korridor mellan Skellefteå och Luleå samt Yttre Stadsfjärden utgör riksintressen för väg, järnväg respektive sjöfart.

- FÖP Rosvik berörs av E4 mellan Piteå och Luleå.
- FÖP Rosvik innehåller förslag/åtgärder som berör E4 såsom trafiksäkerhetshöjande åtgärder vid in- och utfarter samt gång- och cykelpassage över/under E4. Åtgärder sker i samverkan med Trafikverket.
- FÖP Rosvik berörs av Norrbotniabanans korridor.
- Inga förslag/åtgärder i FÖP Rosvik berör riksintresset Norrbotniabanan.
- FÖP Rosvik stärker Riksintresset E4 genom förslag på förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet vid in- och utfarter med E4.
- FÖP Rosvik stärker Riksintresset E4 genom förslag om cykelled i blandtrafik för förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet.

Totalförsvarets riksintressen utgörs dels av det som kan redovisas öppet som t ex influensområden för luftrum och väderradar och dels områden som inte redovisas öppet.

- FÖP Rosvik berörs av influensområdena för luftrum respektive väderradar. Samtliga plan- och lovärenden inom influensområdet ska remitteras till försvarsmakten.

Elproduktion/eldistribution, vattenförsörjning, yrkesfiske samt värdefulla ämnen och mineral.

Inom Piteå kommun finns 400kV-ledningar som utgör riksintresse.

- Inga ledningar berör eller berörs av FÖP Rosvik.

Inom Piteå kommun finns inga områden av riksintresse för vare sig vattenförsörjning, yrkesfiske eller värdefulla ämnen och mineral.

Intressen av nationell betydelse - jord- och skogsbruket.

Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk.

Utpekande av så kallade Landsbygdscentra är ett ställningstagande för att vidmakthålla och utveckla dessa orter där möjlighet till attraktivt byggande är avgörande. Landsbygdscentra utgör noder för utveckling i Piteå kommun. Byggande är en prioriterad fråga.

FÖP Landsbygdscentra innehåller förslag på förhållningssätt till jordbruksmarken.

- I ÖP2030 utpekade områden för samlad ny bebyggelse på jordbruksmark utgår. Nya bebyggelseområden undviks på jordbruksmark.
- Alternativ till ianspråktagande av jordbruksmark ska alltid eftersökas. Vid intressekonflikter ska jordbruksmarken ges företräde.
- Ny bebyggelse kan tillkomma i anslutning till befintlig bebyggelse, inom befintlig bebyggelsestruktur och inom eller i anslutning till verksamhetsområde VA varför i anspråktagande av jordbruksmark inte helt kan uteslutas.
- LRF ska alltid höras som remissinstans i frågor som berör jordbruksmark.

- FÖP Rosvik berörs av de nationella intressena (Skogsmark).
- FÖP Rosvik omfattas av generella förhållningssättet ovan.
- FÖP Rosvik innebär att ett sedan tidigare planerat bostadsområde i skogsmark har tagits bort till förmån för det rörliga friluftslivet (dock ej inom riksintresset friluftsliv) och skogsnäringen.

KONSEKVENSER

Sammanfattning

Konsekvenser

Förutsättning för arbetet är att förslagen ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Utifrån föreslagna åtgärder är följande konsekvenser avgörande:

- att ekonomiska medel avsätts
- att aktivt samarbete mellan Piteå kommun och aktörer på orten – föreningar, fastighetsägare, medborgare stärks
- att arbete för att få till stånd byggande av lägenheter, vari anpassade lägenheter för äldre ingår, ges högsta prioritet.

Nedan sammanfattas de konsekvenser som ett genomförande av Fördjupade översiktsplaner Landsbygdscentra bedöms medföra. För mera information, läs Bilaga 'Konsekvenser'.

De viktigaste hållbarhetskonsekvenserna för samtliga landsbygdscentra och temaområden

Konsekvens	Förklaring
Om inte satsningar på kollektivtrafik görs kommer många olika grupper av människor att uteslutas från att kunna bo, leva och verka på landsbygden. Utebliven satsning på kollektivtrafik och utbyggd infrastruktur kan även ha stor negativ påverkan på miljön både på lång och kort sikt.	Satsningar på kollektivtrafik underlättar transport och vardagsliv för de människor som inte har möjlighet till biltransporter, vilka är barn och unga, kvinnor, personer med funktionsnedsättning, äldre och nyanlända. Satsning på kollektivtrafik är viktigt för alla tre fokusområdena i FÖP. Utformning/gestaltning av trygga miljöer , både brottsförebyggande och trafiksäkerhetsfrämjande, gynnar alla människor.
	Om fler använder kollektivtrafik bidrar det till minskade utsläpp av koldioxid.
Om inte satsningar i landsbygdscentra görs för barn och unga finns risk att barnfamiljer väljer andra orter eller kommuner att flytta till, vilket medför att endast äldre blir kvar på orten.	Lekplatser/lekområden är viktiga arenor för de yngre barnen, medan de äldre barnen/ungdomar är i behov av mötesplatser att "hänga" på. Dessa 'arenor' är viktiga för barn och ungas utvecklingsmöjligheter. Trygga och säkra vägar, t ex gång- och cykelvägar och trygga passager är viktiga för barns rörelsefrihet och för att själv kunna ta sig till skola, aktiviteter och kompisar. Tillgång till natur, skog och grönsstruktur, bl. a skolskog , är betydelsefullt för barns rörelsefrihet och lärande.
	Arbetsstillfällena och lokaler för distansarbete på orten / relativt nära bostaden underlättar familjeliv och vardagsliv. Om barnomsorg, skolor, handel och annan offentlig och privat service finns på orten, inom relativt nära avstånd från bostaden, underlättas familjeliv och vardagsliv. Motions- och fritidsanläggningar för både kvinnors och mäns, flickors och pojkars behov och intressen är angelägna satsningar för ökad jämställdhet.
Om inte kvinnors och mäns, flickors och pojkars förutsättningar är likvärdiga skapas ojämställda miljöer och risk för minskad tillväxt.	Varierande boendeformer och bostäder i olika kostnadslägen är angeläget för att undvika segregerat boende och främja integration. Tillgängliga bostäder är en hållbar satsning för en åldrande befolkning och en kostnadseffektiv resursplanering.
Om inte satsningar på mångfald av bostäder, mötesplatser, transporter och arbetsliv görs finns risk för att vissa grupper blir utestängda från samhället, vilket leder till utanförskap. Detta kan vara grogrund för otrygghet och missnöje, vilket kan ge brist på tillit och skapa frustrationer.	Allmänna mötesplatser inom- och utomhus är betydelsefulla för ett demokratiskt samhälle och stärkt socialt kapital.
Om inte tätortsnära naturområden säkras finns risk att förutsättningar för biologisk mångfald och möjligheter till ekosystemtjänster minskar.	Biologisk mångfald - Ett rikt växt-och djurliv är en förutsättning för motståndskraftiga och långsiktigt bestående naturmiljöer.

Barnperspektiv

Jämställdhet

Integration

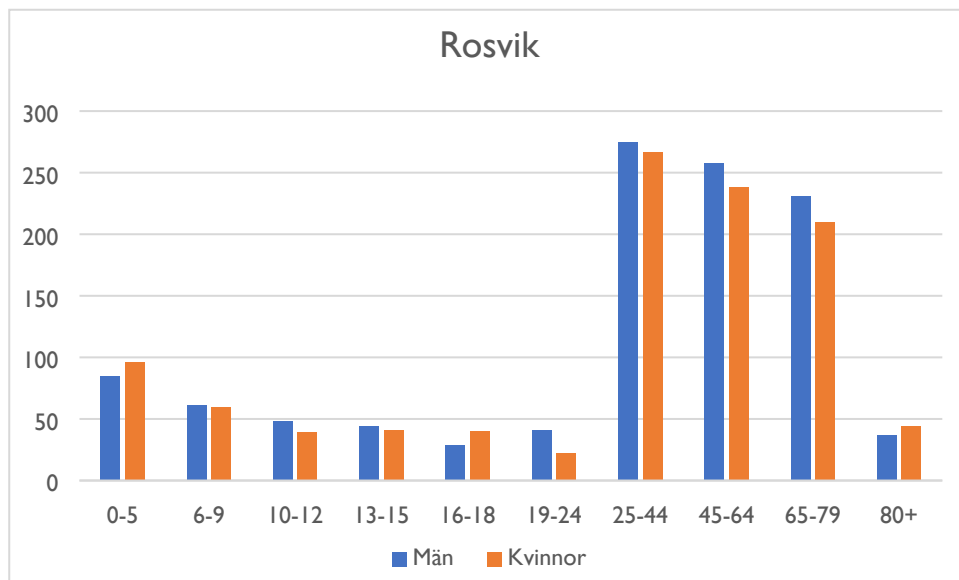
Barnperspektiv

Jämställdhet

Integration

	Ekosystemtjänster - De funktioner hos ekosystem som upprätthåller och skapar människors livsvillkor och välmående och produceras gratis. Exempel på tjänster och produkter kan vara mat, biobränsle, timmer, rening samt rekreation och skönhet.
Om inte en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas minskar förutsättningar för bättre och mer effektivt nyttjande av befintliga resurser samt möjligheten att utveckla och använda förnybara energikällor och hållbara transportmedel.	God bebyggd miljö - Vår bebyggda miljö ska möta människors önskemål om en bra livsmiljö och bidra till en hållbar utveckling. Förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur skapar förutsättningar för ett bättre nyttjande av befintlig infrastruktur och minskat bilberoende.
Om åtgärdsförslag ska realiseras kommer det att krävas resurser och vilja till genomförande. Hur säkerställer man att detta inte blir en tillitsfråga mellan stad och land då prioriteringar ska göras?	Smart resursanvändning är viktig utifrån utveckling, drift och förvaltning av befintliga och framtida samhällsfunktioner. Befolkningen och det mänskliga kapitalet på orterna är värdefulla resurser som ska värnas utifrån ekonomisk långsiktighet.
Om inte satsningar görs på landsbygden/ landsbygdscentra finns det risk för att människor och verksamheter flyttar till andra orter eller till att verksamheter läggs ned. Detta kan medföra stagnation och förfall av orter.	En bred satsning på åtgärder med <i>hela livet perspektivet</i> på orterna skapar goda förutsättningar för en positiv utveckling för både barn, unga, vuxna och äldre ur ett jämlikt och jämställt perspektiv.

Rosvik som ort Statistik Befolkning

Befolkning i Rosvik, antal

Intervall	Män	Kvinnor	
0-5	85	96	
6-9	61	60	
10-12	48	39	
13-15	44	41	
16-18	29	40	
19-24	41	22	
25-44	275	267	
45-64	258	238	
65-79	231	210	
80+	37	44	
			Totalt
	1109	1057	2166

Befolkning 16- år

1692

Förvärvsarbetande med bostad i området	1070
Förvärvsarbetande med arbetsplats i området	239
Inpendling	61
Utpendling	905
Nettopendling	-844

Totalt Rosvik med omnejd

Förvärvsarbete män

591

Förvärvsarbete kvinnor

479

TEMAKARTOR Rosvik

BILAGA 3

MARK- och VATTENANVÄNDNING Karta

FÖP LANDSBYGDSCENTRA

VAD ÄR EN FÖP?

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan (ÖP) som omfattar hela kommunen, enligt Plan- och Bygglagen (PBL). ÖP ska vara vägledande vid beslut om mark och vattenområden, för hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. ÖP är inte juridiskt bindande men vägledande i den framtida planeringen. ÖP kan även ses som en vision och har ett långt tidsperspektiv.

En fördjupning av översiktsplanen (FÖP) görs ofta för nya områden, stora områden eller områden av stor betydelse där kommunen mera noggrant kan studera olika förhållanden. FÖP görs med samma krav som en ÖP avseende demokratisk förankring. En fördjupad översiktsplan, FÖP, är inte bindande men ger uttryck för kommunens vilja vad gäller framtida markanvändning och utveckling och ger vägledning inför kommande detaljplanering och andra åtgärder. Planen ligger även till grund för bygglovsprövning samt för annan tillståndsprövning och beslut som berör mark- och vattenanvändningen.

Denna handling utgör **Fördjupade Översiktsplan Landsbygdscentra Rosvik**, Piteå kommun

För mer information:

www.pitea.se/fordjupadoversiktsplan